

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. balandžio 17 d. Nr. 21RE1- (AG1-110/09-2026)

Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Daivos Bereikienės (posėdžio pirmininkė, pranešėja), Lionelos Gelmanienės ir Beatos Labutytės,

sekretoriaujant Jurgitai Daučiūnaitei,

dalyvaujant pareiškėjui R. R., pareiškėjo atstovei advokatei S. Ž.,

trečiajam suinteresuotam asmeniui V. R., jos atstovui advokatui L. S.,

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo R. R. skundą atsakovei Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos dalyje dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Vidurio Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento 2026-02-24 rašto Nr. 2D-4243 panaikinimo. Trečiasis suinteresuotas asmuo byloje V. R.,

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas R. R. skundu prašo „Patenkinti mano skundą ir patikrinus atsakovo (Inspekcijos) veiksmų (neveikimo) teisėtumą sprendžiant 2026-01-22 mano prašymą, panaikinti 2026-02-24 Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Vidurio Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento direktoriaus R. D. sprendimą (raštą) Nr. 2D4243“. Kitoje dalyje pareiškėjo skundas atsisakytas priimti Komisijos Kauno apygardos skyriaus narės 2026-03-12 sprendimu Nr. 21RE1-123 (AG1-110/09-2026) kaip nepriskirtinas Komisijos kompetencijai.

Skunde nurodo, kad 2026-01-22 Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos (toliau – *Inspekcija*) buvo gautas ir užregistruotas Nr. 3D-248 pareiškėjo prašymas „Dėl savavališkos statybos padarinių pašalinimo (duomenys neskelbtini) vykdymo“. Šiuo prašymu pareiškėjas prašė atsakovo kompetencijos ribose imtis priemonių, kad V. R. būtų neleista savavališkai statyti pastatą (duomenys neskelbtini) ir būtų pašalinti savavališkos statybos padariniai. Nurodė, kad tokiai statybai sutikimo nėra davęs, kad atsakovė pareiškėjui neteikia jokios informacijos, nors yra ir žemės sklypo bendrasavininkas, statybai panaudotų medžiagų savininkas.

Nurodo, kad 2026-02-24 pareiškėjas gavo Inspekcijos Vidurio Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento (toliau – *Departamentas*) raštą Nr. 2D-4243 (toliau – *Skundžiamas raštas*), kuriuo buvo atsisakyta išspręsti klausimą dėl savavališkos statybos padarinių pašalinimo (duomenys neskelbtini). nurodytos atsisakymo priežastys – statytoja V. R. 2025-10-14 pateikė Inspekcijai pranešimą apie 2025-09-15 privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. (duomenys neskelbtini) įvykdymą <...>, kuriuo informavo, kad pasikeitus planams dėl statybos bus statomi du nesudėtingieji statiniai ir pateikė 2025 m. parengtą techninį projektą „Pagalbinio ūkio paskirties, pagalbinių, negyvenamųjų pastatų grupės pastatų – sandėlio Nr. 1 ir sandėlio Nr. 2, (duomenys neskelbtini) statybos projektas“, todėl pagalbinio ūkio paskirties, pagalbinių, negyvenamųjų pastatų grupės pastatų – sandėlio Nr. 1 ir sandėlio Nr. 2, (duomenys neskelbtini)

nelaikytina savavališka statyba, nes šiems statiniams nereikalingas statybos leidimas, numatytas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 27 straipsnio 1 dalyje (*toliau – Statybos įstatymas*). Inspekcija Skundžiamame rašte taip pat nurodė, kad nenagrinėja skundų, kai statinio statybai neprivalomas leidimas, o pareiškėjo pareiškimе keliamais klausimams taikytini ne statybą, bet civilinius teisinius santykius reglamentuojantys teisės aktai, kad Inspekcija nesprendžia civilinių ginčų tarp fizinių ir/ ar juridinių asmenų. Teisės aktuose visais atvejais numatyta galimybė fiziniams / juridiniams asmenims kreiptis į teismą. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (*toliau – CK*) 1.138 straipsnyje nustatyta, kad civilines teises įstatymų nustatyta tvarka gina teismas ir, kad jeigu pareiškėjas mano, kad jo teisės pažeistos, turi teisę kreiptis į teismą.

Pareiškėjo vertinimu, Skundžiamas raštas naikintinas, nes yra neteisėtas ne tik dėl teisinių bei faktinių aplinkybių nepagrįsto aiškinimo, bet ir dėl atsisakymo veikti kompetencijos ribose – atlikti patikrinimą, konstatuoti šiuo metu esančią situaciją dėl statinio nenugriovimo ir V. R. taikyti atitinkamus įpareigojimus dėl statinio nugriovimo su konkrečiais terminais, administracinės atsakomybės taikymo, aplinkybių nustatymo ar galima techniškai įgyvendinti V. R. pateiktus projektus dėl dviejų atskirų statinių, kuriems nereikalingas leidimas pastatymą rekonstruojant savavališkai stovintį statinį ir kt. kaip tai reglamentuota Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatyme, Statybos įstatyme ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (*toliau – VAI*) ir Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo taisyklėse, patvirtintose LR vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875.

Nurodo, kad pareiškėjo prie skundo pateikta fotonuotrauka patvirtina, kad skundo padavimo momentui statinys nei nugriautas, nei pertvarkytas. Be to, iš fotonuotraukos matyti, kad statinys pastatytas naudojant vientiso karkaso bei pamatų technologiją, todėl techniškai negalėtų būti atskirtas (padalintas) į du atskirus mažesnio ploto statinius, tačiau atsakovė, nagrinėdama situaciją, sąmoningai nutylėjo šias aplinkybes, o V. R. pateiktus techninius projektus nepagrįstai pripažino neteisėtos savavališkos statybos padarinių pašalinimu. Atkreipia dėmesį, kad planų pateikimas apie galimas statybas ateityje nėra tapatus jau pastatyto statinio savavališkos statybos padarinių pašalinimui.

Paaikškina, kad ginčas dėl bendrasavininkio sutikimo ar nesutikimo vykdyti statybas galėtų būti nagrinėjamas teisme civilinio proceso tvarka, tačiau tik tuo atveju jeigu V. R. pradėtų naujas statybas, kurioms nebūtų reikalingas statybos leidimas, bet faktinės aplinkybės yra kitokios: Inspekcija nepagrįstai pripažįsta, kad statytoja V. R. pašalino savavališkos statybos padarinius pateikdama Inspekcijai techninius projektus dėl dviejų sandėlių statybos, nes dalinai pastatytas vieno sandėlio karkasas, dėl kurio buvo surašytas savavališkos statybos aktas ir privalomas nurodymas pašalinti savavališkos statybos padarinius iki šiol nenugriautas, nerekonstruotas nei pagal statytojos pateiktus projektus nei kaip nors kitaip; 2026-01-22 pareiškėjo pareiškimą Inspekcija privalėjo nagrinėti vadovaujantis statybos ir jos įteisinimo teisinius santykius reglamentuojančių Statybos įstatymą ir STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas“ reikalavimus, o ne preziumuoti, kad ginčas yra civilinio teisinio pobūdžio ir sprendžiamas CK 1.138 straipsnyje nustatyta tvarka, nes šiuo metu ginčo su suinteresuotu asmeniu V. R. nėra ir nėra jokių sąlygų jam kilti, nes V. R. jiems abiem bendrąja jungtinės nuosavybės teise priklausančiame sklype nestato jos Inspekcijai pateiktų dviejų projektinių statinių, nei kokių nors kitokių objektų, dėl kurių galėtų kilti civilinis ginčas, susijęs su leidimo (sutikimo) statybai davimo klausimais. Vadinas, pareiškėjo teisės šiuo aspektu nėra pažeistos, todėl negali būti ginamos teisme nesant objekto; savavališkos statybos nustatymo ir padarinių pašalinimo klausimų sprendimas priklauso Inspekcijos kompetencijai, tačiau atsakovė nepagrįstai nusišalino nuo Statybos įstatymu jai deleguotos pareigos ir savo neveikimu sukėlė neigiamus padarinius dėl įstatymų nuostatų nevykdymu atsakovės sukurtos ydingos praktikos nusišalinti sprendžiant asmenų pareiškimus savavališkos statybos klausimais, nepagrįstai juos deleguojant pareiškėjams ir teismams, nepagrįstai klaidina pareiškėją neteisingai aiškindama teisių gynimo būdus.

Pareiškėjas skunde taip pat nurodė ir kitas anksčiau susiklosčiusias aplinkybes bei pažymėjo, kad Inspekcija Skundžiamame rašte apie tai, kad atsakymas gali būti skundžiamas per 1 mėnesį nuo

sprendimas gavimo dienos Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriui taip pat nurodė klaidinančią informaciją dėl Kauno apygardos skyriaus adreso – Laisvės al. 36, Kaunas.

Posėdžio metu pareiškėjas ir jo atstovė advokatė palaikė skundo reikalavimą ir argumentus. Papildomai paaiškino, kad tarp pareiškėjo ir trečiojo suinteresuoto asmens šiuo metu bendrosios kompetencijos teisme vyksta santuokos nutraukimo byla, vienu iš ginčo objektų yra valda ir statinys. Advokatės vertinimu, Inspekcija akivaizdžiai neatliko savo pareigos dėl ginčo statinio įvertinimo kaip savavališkos statybos, nesiėmė teisės aktuose nustatytų priemonių. Pareiškėjo sutuoktinė stato statinį be pareiškėjo sutikimo, o tai prieštarauja Statybos įstatymui. Šiuo metu, šis objektas priklauso bendros jungtinės nuosavybės teise pareiškėjui ir trečiajam suinteresuotam asmeniui. Pareiškėjo vertinimu, Inspekcija privalėjo trečiajam suinteresuotam asmeniui duoti nurodymą nugriauti, skirti baudą.

Atsakovė Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime į pareiškėjo skundą paaiškino, kad 2025-06-20 gautas pareiškėjo pranešimas „Dėl savavališkos statybos“, kuriame nurodoma, kad „<...> Noriu pranešti, kad sklype, kurio unikalus numeris (duomenys neskkelbtini), adresas (duomenys neskkelbtini) žmona <...> vykdo savavališkas statybas. Šioms statyboms nepritariu ir sutikimo nedaviau“. Inspekcija 2025-07-16 atliko faktinių duomenų patikrinimą vietoje ir surašė statybos patikrinimo nagrinėjant skundą aktą Nr. BIPA-20-250717-00050. Patikrinimo metu nustatyta, kad „<...> žemės ūkio paskirties (kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai) žemės sklype, esančiame adresu: (duomenys neskkelbtini) <...> statomas pagalbinio ūkio paskirties neypatingasis statinys – sandėlis“; 2025-07-17 surašė savavališkos statybos aktą Nr. SSA-20-250717-00045, kuriame statytojais nurodė V. R. ir pareiškėją. Inspekcija V. R. 2025-07-18 surašė privalomąjį nurodymą pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-20-250718-00049, o pareiškėjui surašė 2025-07-18 privalomąjį nurodymą pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-20-250718-00050. Inspekcija 2025-09-08 potvarkiu Nr. P3-103 panaikino „<...> 1.1. Inspekcijos 2025-07-17 savavališkos statybos aktą Nr. SSA-20-250717-00045; 1.2. Inspekcijos 2025-07-18 privalomąjį nurodymą nevykdyti jokių statinio ar jo dalies statybos darbų Nr. PNSD-20-250718-00051; 1.3. Inspekcijos 2025-07-18 privalomąjį nurodymą nevykdyti jokių statinio ar jo dalies statybos darbų Nr. PNSD-20-250718-00052; 1.4. Inspekcijos 2025-07-18 privalomąjį nurodymą pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-20-250718-00049; 1.5. Inspekcijos 2025-07-18 privalomąjį nurodymą pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-20-250718-00050“ (toliau – Potvarkis). Inspekcija 2025-09-15 surašė savavališkos statybos aktą Nr. SSA-20-250915-00051, kuriuo nustatė, kad statytoja V. R. „<...> 2024 m. spalio mėn. savavališkai, neturėdama parengto statinio statybos projekto ir statybą leidžiančio dokumento, žemės sklype (kadastro Nr. (duomenys neskkelbtini)) esančiame, adresu: (duomenys neskkelbtini), nugriovus neypatingąjį pagalbinio ūkio pastatą – ūkinis pastatas (unikalus Nr. (duomenys neskkelbtini)), <...> pradėjo statyti neypatingąjį pagalbinio ūkio paskirties statinį – sandėlį, kurio išmatavimai: aukštis – 7,62 m, ilgis – 14,31 m, plotis 11,16 m, užstatytas plotas – 159,70 m²“ (toliau – savavališkos statybos aktas). Inspekcija V. R. 2025-09-15 surašė privalomąjį nurodymą pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-20-250915-00055 (toliau – privalomasis nurodymas).

Paaiškina, kad Inspekcijoje 2026-01-22 gautas pareiškėjo 2026-01-22 prašymas „Dėl savavališkos statybos padarinių pašalinimo (duomenys neskkelbtini) vykdymo“, o Inspekcija 2026-02-24 priėmė Skundžiamą raštą.

Paaiškina, kad Inspekcijoje asmenų prašymai, skundai ir pranešimai nagrinėjami vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymu (toliau – Priežiūros įstatymas), Statybos įstatymu, VAĮ, Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021-12-01 nutarimo Nr. 1014 redakcija) (toliau – Taisyklės). Nagrinėjant asmenų prašymus, skundus Taisyklių nuostatos taikomos tiek, kiek tų klausimų nereglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymai ar jų pagrindu priimti kiti teisės aktai.

Paaškina, kad Lietuvos Respublikos teritorijoje statomų, rekonstruojamų ir remontuojamų statinių esminiai reikalavimai, statybos techninio normavimo, statybinių tyrinėjimų, statinių projektavimo, statybos, statybos užbaigimo, statinių naudojimo ir priežiūros, griovimo tvarka, statybos dalyvių, viešojo administravimo subjektų, statinių savininkų (ar naudotojų) ir kitų juridinių asmenų veiklos šioje srityje principai ir atsakomybė nustatyta Statybos įstatyme bei statybos techniniuose reglamentuose. Priežiūros įstatymas nustato teritorijų planavimo valstybinės priežiūros ir statybos valstybinės priežiūros tvarką, priežiūrą atliekančias institucijas, jų kompetenciją, pareigas ir teises. Priežiūros įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad Inspekcija atlieka statybos valstybinę priežiūrą. Minėto straipsnio 2 dalyje nurodytas baigtinis statybos valstybinės priežiūros funkcijų sąrašas, vadovaujantis kuriuo, statybos valstybinė priežiūra apima prisijungimo sąlygų ir specialiųjų architektūros reikalavimų, specialiųjų paveldosaugos reikalavimų, specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų išdavimo terminų laikymosi priežiūrą ir (ar) išduotų prisijungimo sąlygų ir (ar) specialiųjų reikalavimų teisėtumo tikrinimą; statybą leidžiančių dokumentų teisėtumo tikrinimą; statybos dalyvių veiksmų atitikties statybą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams tikrinimą; statybos vykdymo teisėtumo tikrinimą; privalomųjų nurodymų pateikti reikalingą informaciją, dokumentus, pašalinti patikrinimų metu nustatytus teisės aktų pažeidimus teikimą; statybos užbaigimo procedūrų atlikimą ir jų teisėtumo tikrinimą; šiame įstatyme nurodytų administracinių aktų išdavimą; statomų statinių avarių tyrimą; asmenų prašymų, skundų, susijusių su statybos procesu, nagrinėjimą; konsultacijų ir metodinės pagalbos teikimą; kitus prevencinius veiksmus, kuriais siekiama sumažinti pažeidimų skaičių; pritarimų projektiniams pasiūlymams teisėtumo tikrinimą; pažymų apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių teisėtumo tikrinimą; kitus šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nurodytus su statybos valstybine priežiūra susijusius veiksmus.

Akcentuoja, kad VAI 11 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. Taisyklių 35 punkte nustatyta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Pagal Taisyklių 45 punktą, į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAI 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualių klausimų atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAI 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis). Viešojo administravimo subjekto administraciniam sprendimui keliami reikalavimai įtvirtinti VAI 10 straipsnio 5 dalyje.

Paaškina, kad pareiškėjas prašymu reiškė tris reikalavimus: 1. „<...> išspręsti V. R. nelegalios statybos padarinių pašalinimo klausimą“; 2. „<...> apsvarstyti dėl V. R. savavališkos statybos akto ir privalomų nurodymų nevykdyti statybos darbų bei pašalinti savavališkos statybos padarinius panaikinimo teisėtumo ir panaikinus šiuos sprendimus, imtis priemonių, kad būtų įvykdyti 2025-07-18 savavališkos statybos akto Nr. SSA-20-250717-00045, 2025-07-18 privalomo nurodymo nevykdyti jokių statinio ar jo dalies statybos darbų Nr. PNSD-20-250718-00052 ir 2025-07-17 privalomo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNS-SP-20-250718-00050 reikalavimai“; 3. „<...> atsiųsti sprendimo (potvarkio) dėl statytojai V. R. savavališkos statybos aktą ir privalomus nurodymus nevykdyti statybos darbų bei pašalinti savavališkos statybos padarinius panaikinimo kopiją su kitais tokį sprendimą pagrindžiančiais dokumentais (duomenimis), <...> patikrinti ir nurodyti ar statytoja V. R. sumokėjo Statybos įstatymo 1 priede nustatytą įmoką už savavališkos statybos įteisinimą“.

Paaškindama dėl pirmojo reikalavimo nurodo, kad Priežiūros įstatymo 31 straipsnio 1 dalyje pateiktas baigtinis sąrašas pagrindų, iš kurių nustačius bent vieną, skundai, pateikti pagal kompetenciją, nenagrinėjami, tame tarpe: skundas paduotas dėl pažeidimų vykdant statybą, kai statybos darbams nereikia nei rengti statinio projekto, nei gauti statybą leidžiančio dokumento, nei pranešti apie statybos pradžią, išskyrus atvejus, kai: įvyko ar gresia statinio avarija; statinio statyba toje vietoje pagal teisės aktus negalima, jeigu įtariama, kad statant tokį statinį pažeistas viešasis

interesas; rašytinį sutikimą dėl statybos privaloma gauti iš valstybinės žemės patikėtinio, kai statyba vykdoma valstybinėje žemėje (9 punktas). Kadangi viešojo administravimo subjekto finansiniai ir žmogiškieji ištekliai, skirti įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti, turi būti naudojami efektyviai, racionaliai, todėl įstatymų leidėjas nustatė sąlygas, kada skundas gali būti nenagrinėjamas. Taigi, nagrinėjamu atveju nustačius, kad yra teisėtas pagrindas nutraukti prašymo nagrinėjimą šioje dalyje, Inspekcija neturėjo pagrindo atlikti pakartotinio patikrinimo vietoje. Taip pat pažymėjo, kad pareiškėjas į Inspekciją kreipėsi pakartotinai dėl tų pačių statybos darbų teisėtumo vertinimo, dėl kurių anksčiau Inspekcija jau buvo nustačiusi savavališkos statybos faktą.

Pažymi, kad Inspekcija 2025-10-17 privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius įvykdymo patikrinimo aktu Nr. PNSSA-20-251017-00164 nustatė, kad „<...> *privalomasis nurodymas įvykdytas <...> Pagal privalomąjį nurodymą pašalino savavališkos statybos padarinius arba statyba pagal pasikeitusius teisės aktus ar faktines aplinkybes nebelaikoma savavališka. Statytoja 2025-10-14 pateikė Inspekcijai pranešimą apie 2025-09-15 privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-20250915-00055 įvykdymą (DBSIS reg. Nr. 2025-10-14, Nr. 1D-21340), kuriuo informavo, kad pasikeitus planams dėl statybos bus statomi du nesudėtingieji statiniai ir pateikė 2025 m. parengtą techninį projektą „Pagalbinio ūkio paskirties, pagalbinių, negyvenamųjų pastatų grupės pastatų – sandėlio Nr. 1 ir sandėlio Nr. 2, (duomenys neskelbtini), statybos projektas“ Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – TP). TP suprojektuoti du sublokuoti II grupės nesudėtingieji pagalbinio ūkio statiniai: sandėlis Nr. 1 (pastato bendras plotas 69.80 m², pastato aukštis 7.34 m) ir sandėlis Nr. 2 (pastato bendras plotas 69.80 m², pastato aukštis 7.34 m) Pasikeitus faktinėms aplinkybėms statyba nebelaikoma savavališka, nes statomi II grupės nesudėtingieji pagalbinio ūkio statiniai kaimo vietovėje, kuri nepatenka į teritorijas, nurodytas Statybos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punkte, todėl statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas“.* Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ (toliau – „Infostatyba“) privalomasis nurodymas pažymėtas įvykdytu. Privalomojo nurodymo įvykdymo patikrinimo metu buvo nustatyta, kad bus statomi „<...> *sublokuoti II grupės nesudėtingieji pagalbinio ūkio statiniai: sandėlis Nr. 1 (pastato bendras plotas 69.80 m², pastato aukštis 7.34 m) ir sandėlis Nr. 2 (pastato bendras plotas 69.80 m², pastato aukštis 7.34 m) [toliau – sandėliai]*“. Statybos įstatymo 27 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad statybos leidimas privalomas: naujo nesudėtingojo II grupės statinio statybai mieste (c punktas); naujo nesudėtingojo II grupės statinio statybai konservacinės apsaugos prioriteto ar kompleksinėje saugomoje teritorijoje, gamtos paveldo objekto, valstybinio parko, valstybinio rezervato, draustinio ar biosferos rezervato buferinės apsaugos zonoje, kai Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoje statoma ne sodyboje (sodyba suprantama taip, kaip ji apibrėžiama Saugomų teritorijų įstatyme) (d punktas); naujo nesudėtingojo II grupės statinio statybai Pasaulio paveldo sąraše įrašytų kultūros ir gamtos paveldo objektų ar vietovių teritorijoje (e punktas); naujo nesudėtingojo II grupės statinio statybai kultūros paveldo objekto teritorijoje ar kultūros paveldo vietovėje (f punktas). Nagrinėjamu atveju atsakovė nustatė, kad sandėliai statomi žemės sklype, adresu (duomenys neskelbtini), unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), (toliau – žemės sklypas) ir ši teritorija nepatenka į Statybos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies c, d, e ir f punktų taikymo sritį. Žemės sklypo paskirtis – žemės ūkio, šis sklypas priklauso privatiems asmenims – pareiškėjui ir V. R. Kadangi sandėlių statybai nėra reikalingas statybą leidžiantis dokumentas, o sandėliai statomi ne valstybinėje ir ne miško žemėje, nebuvo nustatytas viešojo intereso elementas (Statybos įstatymo 52¹ straipsnis).

Dėl pareiškėjo antrojo prašymo reikalavimo, pažymi, kad pareiškėjo nurodomi 2025-07-17 savavališkos statybos aktas Nr. SSA-20-250717-00045, 2025-07-18 privalomasis nurodymas nevykdyti jokių statinio ar jo dalies statybos darbų Nr. PNSD-20-250718-00052 ir 2025-07-17 privalomasis nurodymas pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNS-SP-20-250718-00050 buvo panaikinti Inspekcijos potvarkiu. Pareiškėjas buvo apie tai informuotas. Minėtas potvarkis yra galiojantis, todėl Inspekcija, nagrinėdama pareiškėjo prašymą, neturėjo teisinio pagrindo, nenustačiusi pažeidimų bei esant aplinkybėms, kad ankstesnis privalomasis nurodymas yra įvykdytas, pakartotinai surašyti sandėlių statytojai administracinius aktus pagal Priežiūros įstatymo 14 straipsnį, ar spręsti klausimą dėl „<...> *nelegalios statybos padarinių pašalinimo*“, kai savavališkos statybos faktas pagal pareiškėjo prašymą nebuvo nustatytas. Pareiškėjo pateikta fotonuotrauka nepaneigia

Skundžiamo rašto pagrįstumo, iš jos tik matyti, kad statybos darbai tuo metu, kai buvo atliekama fotofiksacija, nebuvo vykdomi. Statytojas teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę parengti statinio projektą, vykdyti statybos darbus. Inspekcija negali daryti įtakos statytojo priimamiems sprendimams, nusprendžiant vykdyti vieno ar kelių statinių statybos darbus.

Dėl trečiojo prašymo reikalavimo nurodė, kad Inspekcija neturėjo teisinio pagrindo teikti pareiškėjo prašomų dokumentų, kurie nebuvo susiję su jo asmeniu, dėl asmens duomenų apsaugos reikalavimų. Todėl Skundžiamame rašte nurodyta, kad „<...> *Papildomai informuojame, kad asmens duomenimis laikoma visa su fiziniu asmeniu susijusi informacija, jei tiesiogiai ar netiesiogiai galima identifikuoti duomenų subjektą. Taigi tikrinamo statinio, žemės sklypo duomenys, patikrinimo duomenys, nustatyti pažeidimai, net pats faktas, kad buvo atliktas fiziniam asmeniui priklausančio statinio patikrinimas, laikytina asmens duomenimis, todėl būtina įvertinti, ar tokios informacijos teikimui yra teisinis pagrindas ir tikslas*“. Asmens duomenys Inspekcijoje tvarkomi vadovaujantis 2016-04-27 Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (*toliau – BDAR*). Asmens duomenų tvarkymo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos taisyklių, patvirtintų 2022-11-29 įsakymu Nr. 1V-171, 19 punkte nustatyta, kad siekiant įgyvendinti BDAR 5 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą duomenų valdytojo atskaitomybės principą, duomenys trečiosioms šalims gali būti teikiami tik, kai duomenų gavėjas teiktame prašyme nurodo aplinkybes, pagrindžiančias, kad duomenų tvarkymas (teikimas) atitinka BDAR 5 straipsnyje įtvirtintus principus ir yra pagrįstas bent viena BDAR 6 straipsnio 1 dalyje arba 9 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta teisėto duomenų tvarkymo sąlyga. Nagrinėjamu atveju pareiškėjas prašyme nenurodė asmens duomenų gavimo tikslo ir teisinio pagrindo, todėl prašomi dokumentai nebuvo pateikti.

Atsakovės vertinimu, iš pareiškėjo skundo Komisijai turinio matyti, kad pareiškėjas suprato sprendimo, išdėstyto Skundžiamame rašte, esmę, tik su juo nesutinka. Inspekcijos nuomone, pareiškėjas ginčija Skundžiamą raštą, ne todėl, kad jis neteisėtas, nemotyvuotas ar neaiškus jo turinys, bet tik todėl, kad siekia kitokio prašymo išnagrinėjimo rezultato. Nagrinėjamu atveju, net ir patenkinus pareiškėjo skundą, nustatytos aplinkybės ir prašymo išnagrinėjimo rezultatas nepasikeis, kadangi Inspekcija, laikydamasi viešosios teisės principo, kad viešojo administravimo subjektas turi teisę veikti tik tiek, kiek tai leidžia teisės aktai, pakartotinai nenustatytų pažeidimų kompetencijos ribose. Priešingai skundo argumentams, Inspekcijos nuomone, Skundžiamame rašte pateikta informacija atitinka pareiškėjo prašymo turinį, Skundžiamas raštas išsamus, pagrįstas faktiniu bei teisiniu pagrindu, kadangi jame nurodyti pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis vertinimas.

Trečiasis suinteresuotas asmuo V. R. prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime į pareiškėjo skundą nurodė analogišką atsakovės atsiliepime pateiktą chronologinę faktinių aplinkybių seką. Teigia, kad skunde Komisijai pareiškėjas nurodo melagingas aplinkybes apie tai, kad aptariamas statinys buvo statomas iš jo asmeninėmis lėšomis įsigytų medžiagų. Visas pareiškėjo ir V. R. iki gyvenimo skyriumi yra bendras, todėl pagal LR CK 3.88 straipsnio 1 dalies 1 punktą numatytą reglamentavimą, bendrąja jungtine nuosavybe pripažįstamas turtas, abiejų sutuoktinių ar vieno jų vardu įgytas po santuokos sudarymo ir remiantis LR CK 3.92 straipsnio 1 dalį įtvirtintą, turto, priklausančio sutuoktiniams jungtinės nuosavybės teisinį režimą, konstatuotina, kad turtu sutuoktiniai naudojasi, jį valdo ir juo disponuoja bendru sutarimu. LR CK 3.92 straipsnio 3 dalyje yra nustatyta prezumpcija, kad sutuoktinis sandorius sudaro turėdamas kito sutuoktinio sutikimą, todėl Pareiškėjo dėstomi argumentai dėl jo parašo privalomumo, yra nepagrįsti.

Atsikirsdama į pareiškėjo skundo argumentus, kad *skundo padavimo momentui statinys nei nugriautas, nei pertvarkytas; statinys pastatytas naudojant vientiso karkaso bei pamatų technologiją, todėl techniškai negalėtų būti atskirtas, tačiau atsakovas, nagrinėdamas situaciją, sąmoningai nutylėjo šias aplinkybes* nurodo, kad Priežiūros įstatymo 11 straipsnio 9 dalyje yra aiškiai konstatuota Inspekcijos diskrecija nuspręsti ir konstatuoti, ar privalomieji nurodymai yra įvykdyti ar neįvykdyti. Taigi pareiškėjas nėra subjektas, kuris turi teisę spręsti ar institucijos išduotas privalomasis nurodymas yra įvykdytas ar neįvykdytas. Priežiūros įstatymo 11 str. 9 d., be kita ko, reglamentuota,

kad kai Inspekcija raštu gauna informacijos apie šio straipsnio 6 dalyje nurodyto privalomojo nurodymo įvykdymą iki jo įvykdymo termino pabaigos arba pasibaigus šio straipsnio 6 dalyje nurodyto privalomojo nurodymo įvykdymo terminui, ji ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo šios informacijos gavimo dienos arba nuo privalomajame nurodyme nustatyto termino pabaigos patikrina, ar privalomasis nurodymas įvykdytas tinkamai. Jeigu privalomasis nurodymas įvykdytas tinkamai, Inspekcijos vadovo nustatyta tvarka tai pažymima informacinėje sistemoje, kurioje užregistruotas privalomasis nurodymas. Taigi V. R. pateikus Pranešimą apie įvykdymą, būtent Inspekcijai kilo įstatyminė pareiga įvertinti, ar Privalomasis nurodymas įvykdytas tinkamai ar ne. Šiuo atveju, V. R. vertinimu, pareiškėjas neturėdamas jokio įstatyminio pagrindo, siekia sau sukurti ir realizuoti teisę vertinti, ar Inspekcijos išduotas privalomasis nurodymas įvykdytas ar neįvykdytas, eliminuojant tokią teisę iš Inspekcijos.

Trečiasis suinteresuotas asmuo kategoriškai nesutinka su pareiškėjo nurodomu faktinių aplinkybių vertinimu, kadangi V. R. jau anksčiau Inspekcijai yra pateikusi parengtą statinių techninį projektą Nr. (duomenys neskelbtini), kurio rūšis – naujo statinio statyba, ir kuris, iš esmės, parengtas taip, kad savavališkos statybos padariniai yra pašalinti. Projekte aiškiai nurodoma, kad projektuojami du nesudėtingi II grupės statiniai – pagalbinio ūkio pastatas-sandėlis Nr. 1 ir Nr. 2. Kadangi Statiniai statomi identiškai (sandėliavimo patalpos abi po 69.80 kv./m ploto) bei Statiniai yra sublokuoti – vizualiai jie gali atrodyti kaip vienas statinys, kas ir yra teigiama pareiškėjo skunde. Tačiau pareiškėjo argumentai, jog Inspekcija sąmoningai nutyli tam tikras aplinkybes, o pats Statinių projektavimas iki šiol nėra pakeistas bei statomas tik vienas pastatas – yra neteisingi ir nepagrįsti.

Posėdžio metu trečiasis suinteresuotas asmuo V. R. ir jos atstovas advokatas palaikė atsiliepime išdėstytą poziciją, prašė pareiškėjo skundą atmesti. Advokatas akcentavo Inspekcijos diskrecijos teisę spręsti, ar V. R. įvykdė ar ne privalomąjį nurodymą, rėmėsi Priežiūros įstatymo 11 straipsnio 9 dalimi. Trečiasis suinteresuotas asmuo pažymėjo, kad prieš tai buvusį ūkinį statinį nugriovė būtent pareiškėjas.

Skundas tenkintinas / atmestinas

Byloje ginčas kilo dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Vidurio Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento 2026-02-24 rašto Nr. 2D-4243 teisėtumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas 2026-01-22 prašymu kreipėsi į Inspekciją, kuriame išdėstė faktines aplinkybes ir nurodė, kad „*prašau išspręsti V. R. nelegalios statybos statybos padarinių pašalinimo klausimą, nes man su ja bendrosios jungtinės nuosavybės teise priklausančiame sklype iki šiol stovi tas pats statinys dėl kurio 2025 m. buvo surašytas savavališkos statybos aktas, statinys nei sumažintas, nei nugriautas, o V. R. pateiktas sublokuotų dviejų nesudėtingų statinių projektas iki šiol niekaip nepašalina savavališkos statybos padarinių ir gali būti prilygintas jau stovinčio statinio pažeidimų ištaisymui ir pagrindu panaikinti savavališkos statybos aktą bei privalomus nurodymus*“, „*prašau atsiųsti sprendimo (potvarkio) dėl statytojai V. R. savavališkos statybos aktą ir privalomus nurodymus nevykdyti statybos darbų bei pašalinti savavališkos statybos padarinius panaikinimo kopiją su kitais tokį sprendimą pagrindžiančiais dokumentais (duomenimis), statytojos pateiktų įrodymų apie savavališkos statybos padarinių išsprendimą, kad galėčiau tinkamai pasirengti savo pažeistų teisių gynimui*“, „*prašau patikrinti ir nurodyti ar statytoja V. R. sumokėjo Statybos įstatymo I priede nustatytą įmoką už savavališkos statybos įteisinimą*“, „*prašau Jūsų šį prašymą pavesti išspręsti kitam darbuotojui*“.

Inspekcija 2025-09-18 potvarkiu Nr. P3-103 panaikino Inspekcijos 2025-07-17 savavališkos statybos aktą Nr. SSA-20-250717-00045; Inspekcijos 2025-07-18 privalomąjį nurodymą Nr. PNSD-20-250718-00051; Inspekcijos 2025-07-18 privalomąjį nurodymą Nr. PNSD-20-250718-00052; Inspekcijos 2025-07-18 privalomąjį nurodymą Nr. PNSD-20-250718-00049, 2025-07-18 privalomąjį nurodymą Nr. PNSD-20-250718-00050.

Inspekcija 2025-10-17 privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius įvykdymo patikrinimo aktu Nr. PNSSA-20-251017-00164 nustatė, kad „*<...> privalomasis nurodymas įvykdytas <...> Pagal privalomąjį nurodymą pašalina savavališkos statybos padarinius arba statyba pagal pasikeitusius teisės aktus ar faktines aplinkybes nebelaikoma savavališka.*

Statytoja 2025-10-14 pateikė Inspekcijai pranešimą apie 2025-09-15 privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-20250915-00055 įvykdymą (DBSIS reg. Nr. 2025-10-14, Nr. 1D-21340), kuriuo informavo, kad pasikeitus planams dėl statybos bus statomi du nesudėtingieji statiniai ir pateikė 2025 m. parengtą techninį projektą „Pagalbinio ūkio paskirties, pagalbinių, negyvenamųjų pastatų grupės pastatų – sandėlio Nr. 1 ir sandėlio Nr. 2, (duomenys neskelbtini), statybos projektas“ Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – TP). TP suprojektuoti du sublokuoti II grupės nesudėtingieji pagalbinio ūkio statiniai: sandėlis Nr. 1 (pastato bendras plotas 69.80 m², pastato aukštis 7.34 m) ir sandėlis Nr. 2 (pastato bendras plotas 69.80 m², pastato aukštis 7.34 m) Pasikeitus faktinėms aplinkybėms statyba nebelaikoma savavališka, nes statomi II grupės nesudėtingieji pagalbinio ūkio statiniai kaimo vietovėje, kuri nepatenka į teritorijas, nurodytas Statybos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punkte, todėl statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas“. „Infostatyba“ privalomasis nurodymas pažymėtas įvykdytu. Privalomojo nurodymo įvykdymo patikrinimo metu buvo nustatyta, kad bus statomi „<...> sublokuoti II grupės nesudėtingieji pagalbinio ūkio statiniai: sandėlis Nr. 1 (pastato bendras plotas 69.80 m², pastato aukštis 7.34 m) ir sandėlis Nr. 2 (pastato bendras plotas 69.80 m², pastato aukštis 7.34 m) [toliau – sandėliai]“. Statybos įstatymo 27 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad statybos leidimas privalomas: naujo nesudėtingojo II grupės statinio statybai mieste (c punktas); naujo nesudėtingojo II grupės statinio statybai konservacinės apsaugos prioriteto ar kompleksinėje saugomoje teritorijoje, gamtos paveldo objekto, valstybinio parko, valstybinio rezervato, draustinio ar biosferos rezervato buferinės apsaugos zonoje, kai Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoje statoma ne sodyboje (sodyba suprantama taip, kaip ji apibrėžiama Saugomų teritorijų įstatyme) (d punktas); naujo nesudėtingojo II grupės statinio statybai Pasaulio paveldo sąraše įrašytų kultūros ir gamtos paveldo objektų ar vietovių teritorijoje (e punktas); naujo nesudėtingojo II grupės statinio statybai kultūros paveldo objekto teritorijoje ar kultūros paveldo vietovėje (f punktas). Nagrinėjamu atveju atsakovė nustatė, kad sandėliai statomi žemės sklype ir ši teritorija nepatenka į Statybos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies c, d, e ir f punktų taikymo sritį. Žemės sklypo paskirtis – žemės ūkio, šis sklypas priklauso privatiems asmenims – pareiškėjui ir V. R. Kadangi sandėlių statybai nėra reikalingas statybą leidžiantis dokumentas, o sandėliai statomi ne valstybinėje ir ne miško žemėje, nebuvo nustatytas viešojo intereso elementas (Statybos įstatymo 52¹ straipsnis).

Skundžiamu raštu atsakovė informavo, kad Inspekcija 2025-10-17 surašė Privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius įvykdymo patikrinimo aktą Nr. PNSSA-20-251017-00164, kuriame buvo nustatytos aplinkybės, kad <...Statytoja 2025-10-14 pateikė Inspekcijai pranešimą apie 2025-09-15 privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-20250915-00055 įvykdymą <...>, kuriuo informavo, kad pasikeitus planams dėl statybos bus statomi du nesudėtingieji statiniai ir pateikė 2025 m. parengtą techninį projektą „Pagalbinio ūkio paskirties, pagalbinių, negyvenamųjų pastatų grupės pastatų – sandėlio Nr. 1 ir sandėlio Nr. 2, (duomenys neskelbtini) statybos projektas“ Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – TP). TP suprojektuoti du sublokuoti II grupės nesudėtingieji pagalbinio ūkio statiniai: sandėlis Nr. 1 (pastato bendras plotas 69.80 m², pastato aukštis 7.34 m) ir sandėlis Nr. 2 (pastato bendras plotas 69.80 m², pastato aukštis 7.34 m)...>.

Paminėjo Statybos įstatymo 27 straipsnio 1 dalį ir nurodė, kad ši statyba - pagalbinio ūkio paskirties, pagalbinių, negyvenamųjų pastatų grupės pastatų – sandėlio Nr. 1 ir sandėlio Nr. 2, (duomenys neskelbtini) nelaikytina savavališka statyba.

Skundžiamu raštu informavo, kad asmens duomenimis laikoma visa su fiziniu asmeniu susijusi informacija, jei tiesiogiai ar netiesiogiai galima identifikuoti duomenų subjektą. Taigi tikrinamo statinio, žemės sklypo duomenys, patikrinimo duomenys, nustatyti pažeidimai, net pats faktas, kad buvo atliktas fiziniam asmeniui priklausančio statinio patikrinimas, laikytina asmens duomenimis, todėl būtina įvertinti, ar tokios informacijos teikimui yra teisinis pagrindas ir tikslas.

Atkreipė dėmesį, kad Inspekcija nenagrinėja skundų, kai statinio statybai neprivalomas leidimas, išskyrus atvejus, kai statoma valstybinėje žemėje, miške arba jeigu įtariama, kad statant tokį statinį yra pažeistas viešasis interesas. Atsižvelgiant į tai, nurodė, kad pareiškėjo pranešime keliamiems klausimams taikytini ne statybą, bet civilinius teisinius santykius reglamentuojantys teisės aktai. Inspekcija nesprendžia civilinių ginčų tarp fizinių ir / ar juridinių asmenų. Teisės aktuose

visais atvejais numatyta galimybė fiziniams / juridiniams asmenims kreiptis į teismą. Civilinio kodekso CK 1.138 straipsnyje nustatyta, kad civilinės teisės įstatymų nustatyta tvarka gina teismas.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Priežiūros įstatymas, Statybos įstatymas, Taisyklės, taip pat aktualios VAĮ nuostatos.

Remiantis VAĮ, atsakovė laikytina viešojo administravimo subjektu, kuriam taikytinos VAĮ nuostatos. Šios nuostatos užtikrina asmenų teisę į teisėtą, objektyvų ir pagrįstą jų prašymų bei skundų nagrinėjimą. Įstatyme įtvirtinti viešojo administravimo principai, tarp jų – ir išsamumo principas. Jis reiškia, kad institucija privalo pateikti aiškų, išsamų ir motyvuotą atsakymą, nurodymą visas svarbias aplinkybes bei konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindama gautą prašymą ar skundą (VAĮ 1 str. 1 d., 3 str. 5 p.). Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai įpareigoti nagrinėti pagal Taisykles, numatančias pareigą į prašymą ar skundą atsakyti atsižvelgiant į jo turinį (VAĮ 11 str. 1 d., Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 45 p.). Tai reiškia, kad skundo ar prašymo turiniu pareiškėjas nustato nagrinėjimo ribas, ir šių ribų institucija, nagrinėjanti skundą ar prašymą, privalo laikytis. Viešojo administravimo subjekto administraciniam sprendimui keliami reikalavimai įtvirtinti VAĮ 10 str. 5 d.

Lietuvos Respublikos teritorijoje statomų, rekonstruojamų ir remontuojamų statinių esminiai reikalavimai, statybos techninio normavimo, statybinių tyrinėjimų, statinių projektavimo, statybos, statybos užbaigimo, statinių naudojimo ir priežiūros, griovimo tvarka, statybos dalyvių, viešojo administravimo subjektų, statinių savininkų (ar naudotojų) ir kitų juridinių asmenų veiklos šioje srityje principai ir atsakomybė nustatyta Statybos įstatyme bei statybos techniniuose reglamentuose. Priežiūros įstatymas nustato teritorijų planavimo valstybinės priežiūros ir statybos valstybinės priežiūros tvarką, priežiūrą atliekančias institucijas, jų kompetenciją, pareigas ir teises.

Priežiūros įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad Inspekcija atlieka statybos valstybinę priežiūrą. Minėto straipsnio 2 dalyje nurodytas baigtinis statybos valstybinės priežiūros funkcijų sąrašas. Priežiūros įstatymo 31 straipsnio 1 dalyje pateiktas baigtinis sąrašas pagrindų, iš kurių nustačius bent vieną, skundai, pateikti pagal kompetenciją, nenagrinėjami.

Komisijoje nagrinėjamos bylos ribas apibrėžia suinteresuoto asmens kreipimasis dėl tam tikro sprendimo priėmimo ir viešojo administravimo subjekto priimtas sprendimas ar atlikti veiksmai. Komisija sprendžia dėl administracinių sprendimų teisėtumo atsižvelgdama į tai, koks prašymas buvo paduotas institucijai ir kokį sprendimą turėjo teisę priimti institucija, nagrinėdama jai paduotą prašymą, ar priimtas sprendimas atitinka aukštesnės galios teisės aktus, ar šis sprendimas priimtas surinkus pakankamai faktinių duomenų, ar nagrinėjant klausimą nebuvo pažeistos procedūrinės taisyklės, o kartu ir besikreipiančio asmens teisės.

Kita vertus, pareiškėjo 2025-10-24 skundas atsakovei vertintinas kaip pranešimas institucijai apie galimus kito asmens pažeidimus, o ne prašymas priimti administracinį sprendimą pareiškėjo atžvilgiu.

Šiame kontekste, Komisija vertina, ar atsakovė tinkamai išnagrinėjo pareiškėjo prašymą Inspekcijai nurodytų faktinių aplinkybių apimtyje, ar pateiktas atsakymas atitinka VAĮ administraciniam sprendimui keliamiems reikalavimams.

Kaip matyti iš bylos medžiagos, pareiškėjas kreipėsi į atsakovę 2026-01-22 prašymu „Dėl savavališkos statybos padarinių pašalinimo (duomenys neskelbtini) vykdymo“, kuriame aprašė faktines aplinkybes ir prašė: 1. išspręsti V. R. nelegalios statybos padarinių pašalinimo klausimą, nes pareiškėjui su ja bendrosios jungtinės nuosavybės teise

priklausančiame sklype iki šiol stovi tas pats statinys, dėl kurio 2025 m. buvo surašytas savavališkos statybos aktas, statinys nei sumažintas, nei nugriautas, o V. R. pateiktas sublokuotų dviejų nesudėtingų statinių projektas iki šiol niekaip nepašalina savavališkos statybos padarinių ir gali būti prilygintas jau stovinčio statinio pažeidimų ištaisymui ir pagrindu panaikinti savavališkos statybos aktą bei privalomus nurodymus; 2. „atsiųsti sprendimo (potvarkio) dėl statytojai V. R. savavališkos statybos aktą ir privalomus nurodymus nevykdyti statybos darbų bei pašalinti savavališkos statybos padarinius panaikinimo kopiją su kitais tokį sprendimą pagrindžiančiais dokumentais (duomenimis), statytojos pateiktų įrodymų apie savavališkos statybos padarinių išsprendimą, kad galėčiau tinkamai pasirengti savo pažeistų teisių gynimui.“ 3. Patikrinti ir nurodyti ar statytoja V. R. sumokėjo Statybos

įstatymo 1 priede nustatytą įmoką už savavališkos statybos įteisinimą. 4. „*apsvarstyti dėl V. R. savavališkos statybos akto ir privalomų nurodymų nevykdyti statybos darbų bei pašalinti savavališkos statybos padarinius panaikinimo teisėtumo ir panaikinus šiuos sprendimus (tiksliau negaliu įvardinti dėl nepateiktos informacijos kada ir kokiais sprendimais tai buvo padaryta), imtis priemonių, kad būtų įvykdyti 2025-07-18 savavališkos statybos akto Nr. SSA-20-250717-00045, 2025-07-18 privalomo nurodymo nevykdyti jokių statinio ar jo dalies statybos darbų Nr. PNSD-20-250718-00052 ir 2025-07-17 privalomo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNS-SP-20-250718-00050 reikalavimai*“ (kalba netaisyta).

Skundžiamame rašte Inspekcija nurodė, kad ji 2025-10-17 surašė Privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius įvykdymo patikrinimo aktą Nr. PNSSA-20 251017-00164, kuriame buvo nustatytos aplinkybės, kad <...Statytoja 2025-10-14 pateikė Inspekcijai pranešimą apie 2025-09-15 privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-20250915-00055 įvykdymą <...>, kuriuo informavo, kad pasikeitus planams dėl statybos bus statomi du nesudėtingieji statiniai ir pateikė 2025 m. parengtą techninį projektą „Pagalbinio ūkio paskirties, pagalbinių, negyvenamųjų pastatų grupės pastatų – sandėlio Nr. 1 ir sandėlio Nr. 2, (duomenys neskelbtini) statybos projektas“ Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – TP). TP suprojektuoti du sublokuoti II grupės nesudėtingieji pagalbinio ūkio statiniai: sandėlis Nr. 1 (pastato bendras plotas 69.80 m², pastato aukštis 7.34 m) ir sandėlis Nr. 2 (pastato bendras plotas 69.80 m², pastato aukštis 7.34 m)...>. Pacitavo Statybos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies nuostatas, reglamentuojančias atvejus, kai reikalingas statybos leidimas ir pažymėjo, kad pagalbinio ūkio paskirties, pagalbinių, negyvenamųjų pastatų grupės pastatų – sandėlio Nr. 1 ir sandėlio Nr. 2, (duomenys neskelbtini) nelaikytina savavališka statyba. Akcentavo, kad Inspekcija nenagrinėja skundų, kai statinio statybai neprivalomas leidimas, išskyrus atvejus, kai statoma valstybinėje žemėje, miške arba jeigu įtariama, kad statant tokį statinį yra pažeistas viešasis interesas.

Skundžiamame rašte Inspekcija nurodė, kad pareiškėjas kelia klausimus, kylančius ne iš statybos, o iš civilinių teisinių santykių.

Kaip nustatyta byloje, 2025-06-20 prašymo pagrindu Inspekcija 2025-07-16 atliko faktinių duomenų patikrinimą vietoje ir surašė statybos patikrinimo nagrinėjant skundą aktą Nr. BIPA-20-250717-00050. Šio patikrinimo metu Inspekcija nustatė, kad „<...> žemės ūkio paskirties (kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai) žemės sklype, esančiame adresu: (duomenys neskelbtini) <...> statomas pagalbinio ūkio paskirties neypatingasis statinys – sandėlis“. V. R. ir pareiškėjo atžvilgiu buvo surašyti savavališkos statybos aktai, privalomieji nurodymai pašalinti savavališkos statybos padarinius, kuriuos Inspekcija 2025-09-08 potvarkiu Nr. P3-103 panaikino. Inspekcija 2025-09-15 surašė savavališkos statybos aktą Nr. SSA-20-250915-00051, kuriuo nustatė, kad statytoja V. R. „<...> 2024 m. spalio mėn. savavališkai, neturėdama parengto statinio statybos projekto ir statybą leidžiančio dokumento, žemės sklype (kadastro Nr. (duomenys neskelbtini)) esančiame, adresu: (duomenys neskelbtini), nugriovus neypatingąjį pagalbinio ūkio pastatą – ūkinis pastatas (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini)), <...> pradėjo statyti neypatingąjį pagalbinio ūkio paskirties statinį – sandėlį, kurio išmatavimai: aukštis – 7,62 m, ilgis – 14,31 m, plotis 11,16 m, užstatytas plotas – 159,70 m²“ bei 2025-09-15 surašė privalomąjį nurodymą pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-20-250915-00055.

Inspekcija 2025-10-17 surašė Privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius įvykdymo patikrinimo aktą Nr. PNSSA-20 251017-00164, nes <...Statytoja 2025-10-14 pateikė Inspekcijai pranešimą apie 2025-09-15 privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-20250915-00055 įvykdymą <...>, kuriuo informavo, kad pasikeitus planams dėl statybos bus statomi du nesudėtingieji statiniai ir pateikė 2025 m. parengtą techninį projektą - suprojektuoti du sublokuoti II grupės nesudėtingieji pagalbinio ūkio statiniai: sandėlis Nr. 1 (pastato bendras plotas 69.80 m², pastato aukštis 7.34 m) ir sandėlis Nr. 2 (pastato bendras plotas 69.80 m², pastato aukštis 7.34 m).

Pareiškėjas, kreipdamasis į Inspekciją 2026-01-22 prašymu būtent ir nurodė, kad, jo vertinimu, turi būti fiksuotas savavališkos statybos faktas, nes nuo to momento kai V. R. atžvilgiu buvo surašytas 2025-09-15 privalomasis nurodymas pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-20-250915-00055, faktinė situacija nepakito, tačiau Inspekcija laikosi pozicijos, kad statomas

statinys nėra savavališka statyba, šiuo atveju, nereikalingas statybos leidimas, todėl statybos teisėtumo patikrinimas nepriklauso Inspekcijos kompetencijai.

Komisija sprendžia, kad Inspekcija pagal pareiškėjo 2026-01-22 prašymą faktiškai neatliko naujo tyrimo, Skundžiamame rašte atsakovė pakartojo tik tas aplinkybes, kurios buvo nustatytos nagrinėjant ankstesnius pareiškėjo prašymus, nenustatė jokių naujų aplinkybių, o pareiškėjui Skundžiamame rašte pakartojo jau anksčiau nurodytas aplinkybes, tuo pačiu išaiškino, kodėl negali pateikti prašomų dokumentų.

Komisijos vertinimu, vien ta aplinkybė, kad statytoja V. R. pateikė techninį projektą, kuriame suprojektuoti du sublokuoti II grupės nesudėtingieji pagalbinio ūkio statiniai: sandėlis Nr. 1 (pastato bendras plotas 69.80 m², pastato aukštis 7.34 m) ir sandėlis Nr. 2 (pastato bendras plotas 69.80 m², pastato aukštis 7.34 m), negali būti priežastimi netirti pareiškėjo prašymo nagrinėjimo metu esamos faktinės situacijos ir jos nevertinti.

Pareiškėjas kreipdamasis į atsakovę, informavo, kad faktinė statinio būklė, t. y. ta, kurią nustačiusi Inspekcija buvo surašiusi 2025-09-15 savavališkos statybos aktą Nr. SSA-20-250915-00051 bei 2025-09-15 privalomąjį nurodymą pašalinti savavališkos statybos padarinius Nr. PNSSP-20-250915-00055 yra nepakitusi. Pareiškėjo vertinimu, pastatas yra bendro karkaso, bendrų pamatų.

Komisijos vertinimu, Inspekcija neatliko pareigos išsamiai ištirti pareiškėjo nurodytas aplinkybes, rėmėsi išimtinai tik statytojos V. R. pateiktu techniniu projektu, t. y. neatliko teisiškai reikšmingų aplinkybių nustatymo, t. y., iš esmės netyrė ir nenustatinėjo ar yra pagrindas vertinti, kad faktinė situacija atitinka tą situaciją, kuri fiksuota techniniame projekte, t.y., kad statomi du atskiri neypatingi statiniai.

Sprendžiant šalių argumentų pagrįstumo klausimą pažymėtina, kad atsakovė privalo laikytis VAĮ 3 straipsnyje įtvirtintų viešojo administravimo principų, *inter alia* įstatymo viršenybės bei objektyvumo principų. VAĮ 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. VAĮ 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintas išsamumo principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. VAĮ 3 straipsnio 8 punkte įtvirtintas objektyvumo principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta: administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai. Paminėtos VAĮ nuostatos nustato, jog individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos.

LVAT nuosekliai formuoja praktiką, aiškindamas, kad viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą (žr., pvz., LVAT sprendimas administracinėje byloje Nr. A-556-1395/2008). Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškūs tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (LVAT 2008 m. lapkričio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A556-1898/2008, 2008 m. gruodžio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A756-2036/2008). Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, jog viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT

2010 m. rugpjūčio 24 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A756-450/2010; 2010 m. lapkričio 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A556-15/2010).

Nagrinėjamu atveju aktualūs LVAT praktikos išaiškinimai, kad esminė administracinio sprendimo pagrįstumo sąlyga – turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o juridinių faktų visetas, būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (žr., pvz., LVAT 2012 m. liepos 20 d. nutartį administracinėje byloje A520-2294/2012; 2012 m. rugpjūčio 3 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A444-2366/2012; 2015 m. vasario 18 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A398-442/2015). Pareigos nustatyti juridinių faktų visetą nesilaikymas nedera nei su gero administravimo principu, nei su VAI nuostatomis (žr., pvz., LVAT 2022 m. rugpjūčio 24 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-287-502/2022).

Komisija sprendžia, kad Skundžiamas raštas priimtas kompetentingo subjekto, tinkamai pasirašytas, turi kitus privalomus formaliuosius rekvizitus, jame nurodyta apskundimo tvarka. Tačiau Skundžiamas raštas reikšmingai stokoja motyvuotumo ir išsamumo. Inspekcija savo įgaliojimų ribose neatliko faktinių aplinkybių tyrimo, Skundžiamame rašte nurodė tik tas aplinkybes, kurios buvo nustatytos iki pareiškėjo prašymo pateikimo, konkrečiai neatsakė į prašyme pateiktus klausimus, todėl nėra pagrindo spręsti, kad pareiškėjo prašymas buvo išnagrinėtas tinkamai ir Skundžiamu raštu atsakyta išsamiai ir motyvuotai. Iš Skundžiamo rašto turinio matyti, kad Inspekcija, papildomai nenustačiusi faktinių aplinkybių, priėjo išvados, kad minėtai statybai nereikia leidimo. Kaip minėta, pareiškėjas kreipėsi į atsakovę dėl savavališkos statybos įvertinimo ir priemonių jai pašalinti taikymo, taip pat siekė gauti informaciją, ar buvo atliktos kitos savavališkos statybos įteisinimo procedūros. Į šiuos prašymus konkrečių atsakymų Skundžiamame rašte atsakovė nepateikė. Inspekcijos pozicija, kad nėra savavališkos statybos požymių, nors pati patikrinimo metu užfiksavo ginčo statinio išmatavimus, įvertino situaciją ir sprendė, jog tai savavališka statyba bei teikė įpareigojimus pašalinti, o faktinei statybos situacijai nepakitęs (techninio projekto pagrindu, kuris, pareiškėjo teigimu, net nevykdomas), pakeičia savo poziciją, akivaizdžiai stokoja teisinio pagrindimo.

Išanalizavusi nustatytas ginčo teisinei analizei reikšmingas faktines aplinkybes, vadovaudamasi ginčo šalių teisinius santykius reglamentuojančiais teisės aktais, Komisija daro išvadą, kad Skundžiamo sprendimo turinys ir byloje nustatytos aplinkybės sudaro pagrindą vertinti Skundžiamą raštą kaip nemotyvuotą ir nepagrįstą. Komisija konstatuoja, kad Skundžiamas raštas neatitinka VAI 3 straipsnyje numatytų viešojo administravimo subjektų veiklos principų, t. y. įstatymo viršenybės, išsamumo ir objektyvumo principų, taip pat VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų nuostatų, apibrėžiančių administracinio sprendimo turinį, tai yra, kad administraciniame sprendime turi būti nurodytas pagrįstas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas, kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės ir administracinio sprendimo motyvai, o tai reiškia, jog individualus administracinis aktas turi būti motyvuotas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis. Minėti Skundžiamo rašto turinio trūkumai laikytini esminiais, nulėmusiais neobjektyvaus ir nepagrįsto sprendimo priėmimą, todėl jis naikintinas kaip neteisėtas ir nepagrįstas (IAGNTĮ 20 straipsnio 1 dalies 3 punktas, ABTĮ 91 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktai).

Komisija, įvertinusi bylai aktualų teisinį reguliavimą, be kita ko, VAI nuostatas, taip pat LVAT praktiką, pažymi, kad tam, jog administracinis sprendimas būtų teisėtas, jis turi apimti faktinių aplinkybių tyrimą, taikytinos teisės normos paiešką, teisinį nustatytų faktų vertinimą (kvalifikavimą). Komisijos vertinimu, Skundžiamas raštas neatitinka minėtų administraciniam sprendimui keliamų teisėtumo ir pagrįstumo reikalavimų, todėl Skundžiamą raštą laikyti teisėtu nėra pagrindo.

Atsižvelgiant į aptartą teisinį reglamentavimą ir nustatytas faktines aplinkybes, Komisija sprendžia, kad Skundžiamas raštas yra neteisėtas ir nepagrįstas, todėl pareiškėjo skundas tenkintinas, Skundžiamas raštas naikintinas.

Skundžiamo rašto panaikinimas suponuoja institucijos, kaip viešojo administravimo subjekto, kuriam taikomas gero administravimo principas, pareigą išnagrinėti klausimą iš naujo pagal teisės aktų reikalavimus ir priimti naują administracinį sprendimą (žr. *LVAT 2024-10-02 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-250-822/2024*). Taigi, Komisijai panaikinus Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Vidurio Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento 2026-02-24 raštą Nr. 2D-4243 kaip nepagrįstą, pareiškėjo 2026 m. sausio 22 d. prašymo nagrinėjimas būtų neužbaigtas, todėl atsakovė įpareigotina išnagrinėti minėtą Prašymą iš

naujo ir per 20 darbo dienų nuo įsiteisėjusio sprendimo gavimo priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Likusieji šalių argumentai laikytini pertekliniais, neturintys tiesioginės juridinės reikšmės kilusio ginčo išsprendimui iš esmės, todėl detaliau nedėstyti ir neanalizuotini.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

panaikinti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Vidurio Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento 2026-02-24 raštą Nr. 2D-4243 kaip nepagrįstą ir įpareigoti atsakovę Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos išnagrinėti pareiškėjo 2026 m. sausio 22 d. prašymą iš naujo ir per 20 darbo dienų nuo įsiteisėjusio sprendimo gavimo priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Komisijos sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Daiva Bereikienė

Komisijos nariai

Lionela Gelmanienė

Beata Labutytė